

VÄRMLAND

Regeringskansliet
Näringsdepartementet
Statssekreterare Jöran Hägglund
103 33 STOCKHOLM

Samordning av varselinsatser i Värmland

Karlstad 2009-02-02

Eva Eriksson
Landshövding

Tomas Riste
Regionråd

VÄRMLAND

Möten och insatser

Sedan det senaste rapporteringstillfället har ett stort antal insatser kommit igång i Värmland och fler planeras. Vi samordnare har regelbunden kontakt med arbetsmarknadens parter och övriga organisationer som kan påverka sysselsättningen i länet. Bland annat har vi samlat Arbetsförmedlingens chefer i länet, Almi, Handelskammaren, bankchefer, fackliga företrädare, Vägverket, Banverket, kommuner och Karlstads universitet vid ett antal tillfällen för att diskutera länets situation i storforum. Samtalen präglas av engagemang och en vilja att på bästa tänkbara sätt rida ut stormen men det finns också orosmoln som är svåra att hantera, särskilt handlar det om försörjningsmöjligheterna för den varslade eller uppsagde individen då han eller hon kompetensutvecklar sig.

Andra insatser som görs från samordnarnas sida är bland annat att landshövdingen de närmaste månaderna genomför en serie med kommunbesök. Landshövdingen har dagslånga program i varje kommun för att träffa kommunledning och besöka företag. Intrycket hittills är att man kraftsamlar i kommunerna för att hantera situationen men också att situationerna skiljer sig från kommun till kommun, vissa har hittills inte drabbats i så stor utsträckning av lågkonjunktur och finanskris medan andra har svårare förhållanden.

Statsbidragen

I våra kontakter med kommunalråd och kommunchefer kommer allt oftare frågan om statsbidragen upp. Ett tydligt intryck är att kommunerna önskar att de sedan två år frysta statsbidragen ska räknas upp. Situationen var en helt annan när statsbidrag frystes mot vad den är idag. Nu behöver kommunerna uppräknings.

Arbetsmarknaden

Finanskrisen/konjunkturavmattningen har hittills utan tvekan slagits hårdast mot västra Värmland; Arvika och Eda kommuner. De varsel som där har lagts – i stor omfattning – från företag inom fordons- och verkstadsindustrin slår dock också mot angränsande kommuner. De varsel som har lagts under hösten kommer enligt bedömning av cheferna på arbetsförmedlingarna i Värmland att med stor sannolikhet också verkställas under senvintern/förvåren. Arbetslösheten kommer därmed att stiga. Man märker också en ökande tillströmning av arbetssökande i övrigt. Detta gäller bland annat personer med tillfällig anställning och inte minst ungdomar. Man bedömer också att flödet från Försäkringskassan kommer att öka. Dessa personer har ofta varit borta från arbetsmarknaden en längre tid och ställer krav på särskilda insatser.

Från arbetsförmedlingscheferna görs bedömningen att det fortfarande finns en rörlighet på arbetsmarknaden. Inflödet av lediga platser minskar dock och antalet personer som får arbete blir färre. Om inte konjunkturen snabbt vänder, vilket inte mycket tyder på, så gör man bedömningen att antalet varsel kommer att öka och att fler branscher kommer att beröras. Arbetsförmedlingscheferna nämner dock inget om den oro som i andra sammanhang kommer till uttryck för kommande varsel inom branscher som handel och tjänster samt när det gäller kommuner och landsting. En allt svårare ekonomisk situation för kommuner och landsting kommer att kunna späda på eller försvåra situationen på arbetsmarknaden. Från några arbetsförmedlingschefer nämns dock att det kommer in fler varsel från företag i andra branscher.

VÄRMLAND

Arbetsmarknadsläget har på olika sätt påverkat arbetsförmedlingarnas sätt att arbeta. Detta innebär ett tydligare samarbete med trygghetsavtalsaktörer, bildandet av lokala samverkansgrupper, rekrytering av coacher, ökad upphandling av arbetsmarknadsutbildning samt tydligare vägledning om studier och utbildning.

Arbetsförmedlingscheferna nämner vidare att det ordinarie prognosarbete, som kommer att bedrivas under våren, kommer att ge tydligare bilder av rekryteringsbehov och arbetsmarknadssituationen framöver. Den nuvarande och förväntade situationen kommer också att – i varierande grad – slå igenom på det budgetarbete som pågår vid arbetsförmedlingarna.

Snabbspåret

Snabbspåret är ett bra verktyg som Arbetsförmedlingen fått möjlighet att använda sig av men vi önskar att samma möjligheter kan erbjudas till varslade/uppsagda personer som har löfte att, efter kompetensutveckling och när konjunkturen vänder, återgå till *samma* arbetsgivare. Den begränsning som nu gäller – att personen måste ha löfte från en annan arbetsgivare om anställning – är inte bra, Värmland riskerar att förlora kompetens till andra delar av landet.

Insatser i Västvärmland

Västvärmland har, som vi nämnt, hittills drabbats hårdast och det är även där de flesta insatser satts in och kommit igång. Den industriskola som har startats i Arvika och som organiseras genom Komwux, engagerar just nu drygt 100 personer och det planeras utbildning för ytterligare 100-150 personer. I bifogade bilagor samt under rubriken utbildningsläget i Värmland kan ni läsa mer om insatserna i Västvärmland.

I enbart Arvika kommun visar dagens prognos att 1 445 personer bedöms bli arbetslösa under våren, om de lagda varslen leder till uppsägningar. I mars kommer Volvo Construction Equipment i Arvika att leda till uppsägningar, om inget oförutsett händer, då kommer vi att på allvar börja se effekterna. Lågkonjunkturen och finanskrisen kan komma att slå mycket hårt mot just Arvika kommun. Som jämförande siffror till de 1 445 personerna i Arvika kan nämnas att om motsvarande andel av invånarna i Karlstad, Göteborg och Stockholm skulle drabbas av uppsägningar handlar det om:

- Karlstad: närmare 4 500 arbetslösa
- Göteborg: drygt 27 000 arbetslösa
- Stockholm: närmare 44 000 arbetslösa

Utbildningsläget i Värmland

Extra resurser till Folkbildningsrådet

Vi ser folkhögskolorna som en viktig resurs när det gäller att öka varslade och uppsagda personers anställningsbarhet. Ett problem som vi dock uppmärksammat rör folkhögskolornas möjlighet att specialanpassa sitt kursutbud på kort varsel. Nuvarande planeringsförutsättningar gör att man har en mycket liten flexibilitet att ändra kursutbudet för att starta och genomföra kortare kurser, exempelvis svenska för invandrare. En önskvärd insats vore därför att staten under åren 2009- 2010 tillför extra resurser till Folkbildningsrådet för ytterligare deltagarveckor. En extra pott som efter särskild ansökan tilldelas folkhögskolor

VÄRMLAND

i områden med särskilt stora behov att hantera varsel och uppsägningar (en årskurs med 20 deltagare motsvarar cirka 750 deltagarveckor, en deltagarvecka kostar 1 800-1 900 kronor).

Industriskolan Arvika

Arvika i västra Värmland drabbades först av de stora varslen. Volvo som varslat 600 medarbetare tog initiativ att starta upp Industriskolan. De erbjöd kommunen lokaler, lärare och maskinell utrustning och i början av januari startade Industriskolan.

Arvika kommun gav Näringslivscentret (ett kommunalt bolag med ansvar för bl a den kommunala vuxenutbildning) uppdrag från kommunen:

1. att kartlägga utbildningsbehovet hos drabbade företag
2. att matcha behovet mot gymnasiekurser
3. att starta så många utbildningar som möjligt, så snart som möjligt.

Söktrycket till utbildningar är högt, för närvarande 130 ansökningar men det ökar dagligen. Yrkesutbildningarna har ett begränsat antal platser så många ställs på väntelista. Andra utbildningar kan genomföras i större grupper och där kan i princip alla som är intresserade tas in. Det finns en stor osäkerhet i hur studiefinansieringen skall ordnas efter uppsägningstiden, flera säger sig "hoppa av utbildningen" eller dra tillbaka sin ansökan efter den 1 april när uppsägningstiden upphör.

Industriskolan är öppen för alla över 20 år eftersom det är en kommunal vuxenutbildning, men hittills kommer majoriteten av sökande från Volvo (98 procent). Andra företag och unga som inte hunnit komma in på arbetsmarknaden börjar nu visa intresse så bilden kommer att ändras de närmaste veckorna.

Kurser och utbildningar som kan erbjudas för tillfället kan ses i bifogade deokument. Första sidan är nyskapade utbildningar, andra sidan är kurser som ingår i kommunens ordinarie utbud för våren.

Karlstads universitet

Universitetet har inte något ökat söktryck till sina "lediga utbildningsplatser" på fristående kurser. Däremot tror universitetet att sökningen kommer att se annorlunda ut inför höstens utbildningar och kurser. Ansökningstiden går ut den 15 april och man tror att fler unga väljer att studera vidare direkt efter avslutade gymnasiestudier eftersom möjligheterna att få jobb minskat.

Yrkesvux och Kvalificerade Yrkesutbildningar

Region Värmland genomförde i december 2008 en kartläggning av utbudet av yrkesutbildningar i Värmland. Kartläggningen ska spridas som information till utbildningsanordnare, Arbetsförmedlingar, Försäkringskassa, näringsliv m fl för att de ska ha tillgång till de befintliga utbildningarna. Kartläggningen ska också ligga till grund för dialog om nya behovsstyrda utbildningar som behöver startas.

Många kommuner har ett ökat söktryck till vuxenutbildningen. Efter en nedåtgående trend har fr o m senhösten 2008 antalet sökande till vuxenutbildningen ökat markant. I Karlstad har cirka 20 procent fler studerande kunnat beredas plats jämfört med motsvarande tidpunkt föregående år. Framför allt gäller detta sökande till gymnasiala yrkesutbildningar.

VÄRMLAND

Vuxenutbildningens satsning på yrkesvux ger den studerande ökade möjlighet att genomföra karaktärsämneskurser på gymnasienivå. Utbildningen är som längst 48 veckor, vilket motsvarar 1 350 gymnasiepoäng. Yrkesvux riktar sig i huvudsak till vuxna studerande som har viss yrkeserfarenhet men saknar formell utbildning. Utbildningens första steg är validering. Dominerande yrkesområden är bygg, svets, CNC, vård, restaurang, trä, VVS. Många kommuner har redan tagit i anspråk 2009 års budgeterade medel. För att tillgodose den ökade efterfrågan är behovet av ytterligare resurser en nödvändighet.

Validering

En regional satsning av validering under åren 2003-2007 har lett fram till en bred valideringskunskap och utbildade valideringspedagoger inom områdena CNC, svets, bygg, transport, VVS, vård och omsorg samt ett stort antal utbildade handledare för framtagande av meritportfölj.

Många företag liksom enskilda individer efterfrågar valideringsmöjligheter på alla utbildningar. Vi välkomnar att valideringen nu kommer att organiseras i den nya yrkeshögskolemyndigheten och hoppas att den kommer att få stor spridning och legitimitet i alla utbildningar.

Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege

Värmland var bland de första att starta Teknikcollege och först ut i landet med Vård- och omsorgscollege. Dessa båda regionala samarbetsarenor mellan arbetslivet och utbildningsanordnare utgör en viktig bas för igångsättande av nya utbildningsinsatser för såväl arbetslösa som utbildningsinsatser för att hindra varsel. Förutsättningarna är att finansieringen för den enskilde individen kan lösas. Initiativ har tagits efter årsskiftet för att starta upp ett servicecollege för handels-, hotell- och restaurangbranschen och besöksnäringen.

Möten är planerade under våren mellan aktörerna för att informera om arbetsmarknadsläget, regeringens åtgärdsprogram samt för att optimera de insatser som finns tillgängliga.

Det planeras också att genomföras s k ”öppet hus dagar” i samarrangemang mellan aktörerna för att informera den enskilde medborgaren om utbildningsmöjligheterna.

EU:s socialfond

Vi samordnare informerar företagare om de möjligheter som kan finnas inom ramen för EU:s socialfond. Informationer har också getts från ESF-rådets sida vid Länsstyrelsen den 19 och 20 januari. I mitten av februari arrangeras en workshop i ESF-rådets regi för presumtiva projektägare. En ökad uppmärksamhet kommer således att riktas mot hur länets företag och aktörer vill och förmår att dra nytta av EU:s socialfond. Länsstyrelsen har för närvarande en ansökan liggande hos ESF-rådet gällande en förstudie om hinder för snabbare och bättre integration av utländska personer på den värmländska arbetsmarknaden. Denna kommer att ligga till grund för ett fullskaleprojekt gällande Integration Värmland. Länsstyrelserna kommer också gemensamt att rekrytera särskilda personer för att förbättra jämställdhetsintegrationen i socialfondsprojekt. En av dessa resurspersoner kommer att placeras vid Länsstyrelsen i Värmlands län.

VÄRMLAND

Våra kontakter med Arvika Gjuteri och Böhler-Uddeholm i Munkfors, som båda har varslat ett stort antal personal, har lett till att företagen ska påbörja ansökan till EU:s socialfond. De betydande varslen på företagen har olyckligtvis drabbat många yngre. Dessa personer behövs när konjunkturen vänder och för att minska risken för att de söker sig till andra delar av länet eller landet, vill företagen få möjligheter att kompetensutveckla de varslade.

Tidigareläggning av infrastrukturåtgärder

I vår rapport som sändes in i november 2008 listade vi möjliga infrastrukturåtgärder som kan tidigareläggas i Värmland om medel avsätts för detta. Det rör sig om följande objekt:

Väg 61 Kalleviken – Gate	50 Mkr	2009
Väg 175 Nysäter Skasås	20 Mkr	2009
E 18 Björkås – Bergvik	400 Mkr	2010
E18 trafikplats Bergvik	250 Mkr	2009
E 45 Solberg – Ånimskog	120 Mkr	2009
E 45 Ånimskog – Åmål	120 Mkr	2010
Värmlandsbanan Kil - Arvika		
breddning av fem tunnlar	45 Mkr	2010
Värmlandsbanan mötesspår	50 Mkr	2011-2012
Fryksdalsbanan upprustningspaket	220 Mkr	2009

Några kommentarer till listan:

För objektet E18 Björkås – Bergvik finns en nyligen utställd arbetsplan. Sträckan är olycksdrabbad och det är mycket angeläget att förbättra såväl trafiksäkerhet som framkomlighet på E18 men objektet är mycket viktigt även för att säkra Karlstads- och Hammarös dricksvattentäkt. Länsstyrelsen förväntas inom kort tillstyrka fastställelse av arbetsplanen. Medfinansieringsdiskussioner förväntas påbörjas inom kort.

Fryksdalsbanans upprustningspaket har en, för järnvägsobjekt, god samhällsekonomisk nytta och bidrar till väsentligt minskad pendlingstid mellan Torsby, Sunne och residensstaden Karlstad. Det finns önskemål om ökade möjligheter till godstransporter på Fryksdalsbanan och för att möta detta behov planeras byggande av omlastningscentral i Torsby. Även i detta objekt pågår medfinansieringsdiskussioner.

Utöver dessa objekt utreds Resecentrum i Karlstad (med ombyggnad av Karlstad bangård) av Hans Rodhe som ett av fem möjliga medfinansieringsobjekt inom den nationella järnvägsplanen. Objektet har valts ut dels för att det är långt framme i planprocesserna, d v s med sannolik byggstart år 2010, dels för att det är så tydligt prioriterat i Värmlands regionala systemanalys och bidrar till förbättrade person- och godstransporter på Värmlandsbanan och dess anslutande stråk. Detaljplan antogs år 2002. Banverket har bedömt att järnvägsplan inte behöver upprättas. Projektet presenterades för Region Värmland den 22/1 2009 och för landshövdingen den 23/1 2009.

Värmlandsbanan mellan Kristinehamn och Kil är ett av landets mest belastade enkelspår. För delen Karlstad – Kil pågår arbetet med förstudie för ytterligare ett mötesspår utöver det som finns i Skåre. Objektet är finansierat med byggstart 2011. Optimal placering skiljer sig för

VÄRMLAND

persontåg och godståg beroende på stark lutning. Med ytterligare finansiering (en fördubbling) kan spåret förlängas till ca 2 km och uppfylla villkoret om lämplig placering för såväl person som godståg. Järnvägen Kil – Karlstad har mycket stor betydelse för tågtrafiken i tre riktningar: Karlstad – Torsby, Karlstad – Arvika (Oslo) och Karlstad – Säffle (Göteborg).

Bankernas situation

Vid ett möte med bankchefer i Värmland, Almi och Handelskammaren kom företrädarna överens om att i ännu större utsträckning försöka jobba tillsammans. Bankerna och Almi kan genomföra fler insatser än vad som idag är fallet.

Bankerna i Värmland är påverkade av situationen. Det är begränsningar i att få tag i pengar och man får låna till högre kostnad. Detta har medfört en inriktning mot att låna ut pengar till befintlig kund, snarare än till presumtiv kund. En av bankcheferna sa att hans bank aldrig har lånat ut så mycket pengar som under 2008.

En besvärande omständighet för bankerna är den bild som målats upp i media, där det påstås att banker säger upp krediter på löpande band. Ingen av de sju bankcheferna kände igen sig i mediebilderna och inte heller Handelskammarens vd känner igen det media rapporterar. Inget av Handelskammaren Värmlands drygt 1200 medlemsföretag har yppat något om att bankerna säger upp krediter. Mediebilderna skapar en myt som kan problematisera situationen för bankerna.

Såväl banker som Almi driver rådgivning för företag och privatpersoner. En lokal bank har skickat ut brev till sina kunder och även andra invånare i Västvärmland, i samarbete med IF Metall, och erbjuder kostnadsfri rådgivning. Handelskammaren Värmland driver ett projekt med mentorer som kan vara ett komplement till Almis och bankernas rådgivning till företag.

I Eda kommun har Eda Företagarcentrum bildat en kreditgarantiförening i miniatyr. Den samlade summan i föreningen är på 450 000 kronor. Den lokala banken ställer upp som borgensman för motsvarande summa. En liknande förening är på gång att bildas i Årjängs kommun.

Vecka	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
	Naturkunskap A – 50p Onsdag em																							
	Svenska A – 100p Torsdag em.																							
	Svenska B – 100p Onsdag fm.																							
	Svenska som andraspråk A+B – 100p Onsdag fm.																							
							Naturkunskap B - 100p Onsdag em.																	
							Matematik A – 100p Tisdag fm.																	
							Engelska A – 100p Måndag fm.																	
												Historia A 100p Torsdag fm												
												Psykologi A 50p Torsdag em												
																		Religion A 50p Torsdag em						
																		Kommunikation 50p Fredag fm						
KVÄLLSUTBILDNING																								
	Matematik A,B,C,D,E 100 / 50 p Tisdagar 18-20.30																							
							Näringslära och Hälsa 50p Torsdagar 18-21																	
DISTANSUTBILDNING																								
							Religion B - 50 p																	
							Samhällskunskap B - 100p																	
	Matematik A ,B,C,D,E 100 / 50 p Flexibel start																							

Vill du

starta eget företag

i Arvika, Eda,
Säffle eller Årjäng?

En investering för framtiden

EUROPEISKA
UNIONEN
Europeiska
regionala
utvecklingsfonden

Den företagsamma Utvecklingen

– Ett projekt i samverkan mellan kommunerna Årjäng,
Säffle, Arvika, Eda, Sunne, Torsby, Storfors samt Region
Värmland och Europeiska regionala utvecklingsfonden.

ÅRJÄNGS KOMMUN

SÄFFLE KOMMUN

ARVIKA KOMMUN

EDA
KOMMUN

Då vill vi hjälpa dig med åtta ”kom-i-gång” och inspirationsträffar som startar i januari och avslutas i maj.

Vi kommer bland annat att prata om företagande, marknadsföring, ekonomi och juridik.

När vi är klara kommer du inte bara ha en egen affärsplan, utan också flera nyttiga kontakter.

Hela ”kom-i-gång-paketet” med kursmaterial och åtta stycken träffar kostar 399 kr.

Ta chansen att göra ditt företagande enklare, roligare och mer framgångsrikt!

Första träffen: i **Säffle:** 27 januari, kl 18.30-21.00
i **Arvika/Eda:** 28 januari, kl 18.30-21.00
i **Årjäng:** 29 januari, kl 18.30-21.00

ANMÄLAN HOS RESPEKTIVE KOMMUN GÖRS TILL:

Säffle: Pia Proper,
pia.proper@saffle.se,
tfn 0533 - 681 022

Arvika och Eda: Jonas Andersson,
jonas.andersson@arvika.se,
tfn 070 - 281 13 09

Årjäng: Marita Närtell,
marita.nartell@arjang.se,
tfn 070 - 678 62 85

Innehåll i nyföretagarträffar, januari-maj 2009

Träff:	Ämne:	Föreläsare:	Tid:
1	Uppstart, företag, och företagande	Alla: Torbjörn Bäckström	27, 28, 29 januari
2	Inspiration - ”Designa din framtid”	Alla: Marcus Frödin /Stefan Olsson	10, 11, 12 februari
3	Marknad och omvärld	Arvika, Eda & Säffle: Ewa Gustavsson Årjäng: Kerstin Löfgren	17, 18, 19 mars
4	Marknadsföring och försäljning	Alla: Ewa Gustavsson	31 mars, 1, 2 april
5	Ekonomi, budget och prissättning	Alla: Anna Bohman	21, 22, 23 april
6	Administration, (skatt, uppföljning och försäkringar)	Alla: Ulrika Bingsten, Skatteverket + De lokala bankerna	5, 6, 7 maj
7	Juridik	Alla: Sven-Axel Bergstrand	26, 27, 28 maj

Fotnot: Tid på kvällen är alltid 18.30-21.00. Säffle har alltid sina träffar på tisdagar, Arvika och Eda på onsdagar och Årjäng på torsdagar.